

Helse og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Tidl. ref.
2014/021152-004

Vår ref.
2014/01338-6/FD V 3/MHO

Dato **07 AUG 2014**

HØRING AV FORSLAG OM STRENGERE REGULERING AV STERKE LASERPEKERE

1. INNLEDNING

Det vises til høringsnotat fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) av 15. mai 2014 vedrørende forslag om endring av forskrift av 29. oktober 2010 nr. 1380 om strålevern og bruk av stråling (strålingsforskriften).

HOD foreslår å stramme inn dagens godkjenningsordning av laserpekere slik at det blir forbudt å eie, besitte, tilvirke, importere, eksportere, bruke og selge laserpekere av klasse 3R, 3B og 4, uten godkjenning fra Statens strålevern. Bakgrunnen for forslaget er økende omfang av uønskede hendelser mot luftfart og kritiske øyeskader, da særlig hos barn, etter privat bruk av laserpekere.

2. FORSVARSDEPARTEMENTETS MERKNADER

2.1 Unntak for krav om godkjenning for Forsvarets bruk av laserpekere

I punkt 3 i høringsnotatet redegjøres det for typetilfeller som danner bakteppe for ønsket om å endre dagens regulering. Typetilfellene synes å være lite aktuelle innen virksomheten som utføres i forsvarssektoren. Videre synes endringsforslagets primære hensikt å være å redusere risiko for skade etter privatpersoners uforsvarlige bruk av laserpekere.

Forsvarsdepartementet (FD) er av den oppfatning at nåværende strålevernforskrift i tilstrekkelig grad regulerer Forsvarets generelle ansvar og plikter ved bruk av

laserpekere av klasse 3R, 3B og 4 i offentlige rom. Det synes derfor ikke nødvendig med skjerpet krav til godkjenning for Forsvaret. FD er dessuten av den oppfatning at Forsvarets interne retningslinjer og regelverk i betryggende grad begrenser risiko for skade ved bruk av laserpekere. FD kan dermed ikke se at det foreligger et konkret behov for at også Forsvaret skal rammes av et utvidet krav til godkjenning. Eventuell oppfølging og kontroll av Forsvarets bruk av lasere i det offentlige rom bør kunne skje gjennom godkjenning og oppfølging av internkontrollsystemet i Forsvaret fremfor oppfølging av konkrete strålingskilder.

Videre vil krav om godkjenning for bruk, og et eventuelt krav om nærmere redegjørelse for hvor og hvordan laserpekere skal benyttes, kunne være til hinder for trening og øving med laser i Forsvaret. Nærmere informasjon om Forsvarets bruk av laser vil dessuten kunne utgjøre skjermingsverdig informasjon som må behandles i henhold til sikkerhetsloven. Et potensielt krav om nærmere redegjørelse for Forsvarets bruk av lasere vil kunne medføre risiko for at skjermingsverdig informasjon kommer på avveie. Behovet for ytterligere kontroll over Forsvarets laserpekere vil, etter FDs oppfatning, ikke overstige behovet for å redusere risiko for eksponering av skjermingsverdig informasjon.

Et generelt krav om godkjenning for bruk av laserpekere for Forsvaret synes å innebære en utilsiktet innskjerping og begrensning i Forsvarets bruk av laser. Hensett de ovennevnte forhold, mener departementet at Forsvaret bør unntas fra et generelt krav om godkjenning for bruk av laserpekere av klasse 3R, 3B og 4.

2.2 Unntak for krav om godkjenning for NATO-styrker og andre lands militære avdelinger på øvelse i Norge, samt for leverandører

Det er uklart hvordan foreslåtte regelendring skal ivaretas overfor NATO-styrker og andre lands militære avdelinger på øvelse i Norge. FD mener at ovennevnte unntak også bør gjelde for NATO-styrker og andre lands militære avdelinger på øvelse i Norge.

En generell innskjerping av krav til godkjenning til leverandører eller forhandlere vil kunne medføre at forsvarsspesifikt materiell ikke kan anskaffes av Forsvaret eller at slik anskaffelse vanskeliggjøres i uforholdsmessig stor grad. Departementet mener dermed at det også må vurderes å innta et unntak for krav om godkjenning ved kjøp og import av lasere til forsvarssektoren.

2.3 Generelle merknader til endringsforslaget

Etter FDs oppfatning synes definisjonen av laserpekere å være for snever til effektivt å begrense risikoen for skade, som endringen er ment å redusere risikoen for. Det vises til at lasere kan inngå i andre systemer som ikke faller innenfor nåværende forslag til definisjon (med påfølgende krav om godkjenning), men hvor laseren likevel kan frakobles sitt system og rent faktisk benyttes som laserpeker. Slike lasere er også egnet til å forstyrre luftfart og påføre skade.

Videre ønsker departementet å bemerke at uforsvarlig bruk av laserpekere i lavere klasser (1, 1M, 2 og 2M) også er egnet til å forstyrre luftfart og påføre skade. Lasere kan dessuten være feilmerket, noe som medfører at enkelte laserpekere vil falle utenfor kravet til godkjenning fra Statens strålevern.

Forsvarsdepartementet mener på ovennevnte bakgrunn at Helse- og omsorgsdepartementet kan vurdere om det bør utarbeides en definisjon som retter seg mer mot om laseren kan benyttes som laserpeker, fremfor å innta en definisjon som utelukkende knytter seg til dets primærformål. Det kan dessuten synes formålstjenlig å forby all uforsvarlige bruk av laser mot intetanende personer, uavhengig av laserpekerens klasse.

Med hilsen

Victoria Furuhojde (e.f.)
avdelingsdirektør

for Mads Halle Olsen
rådgiver